

Lektionsplanering

Redogörelse

Årskurs: Gymnasiet

Ämne: Historia 1a1

Tema: Sveriges medeltid: Kloster och kyrkor

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll	Betygskriterium (E)
- Medeltiden med fokus på kloster och kyrkor, deras roll och betydelse i det svenska samhället och kulturen. - Religionens påverkan på samhället och hur kloster fungerade som utbildnings- och kulturinstitutioner. - Diskussion kring klostrets och kyrkans inflytande på konst, litteratur och utbildning under medeltiden.	- Eleven ger exempel på klosters verksamheter och diskuterar dess betydelse. - Eleven redogör för hur religionen påverkade medeltida samhällsstrukturer och individer. - Eleven kan enkelt beskriva och förklara klostrets och kyrkans roll under medeltiden.

[Gy11, Historia 1a1]

Lärarledda instruktioner

- 1. Introduktion till medeltiden (10 min)**
 - Presentera tidsperiodens betydelse och karaktär.
 - Diskutera kort med eleverna om deras kunskaper kring medeltiden.
 - Förklara kursens mål och syfte med dagens lektion.
 - Introducera begreppet kloster och dess funktioner.
- 2. Genomgång av klosterliv (15 min)**
 - Visar bilder från olika kloster och kyrkor i Sverige.
 - Diskutera skillnader mellan olika kloster (exempelvis cistercienser och benediktiner).
 - Ta upp klostrets roll i utbredning av utbildning och kultur.
 - Diskutera klostrets utbildningsverksamhet för både pojkar och flickor.
- 3. Gruppdiskussion (15 min)**
 - Dela in klassen i grupper och ge dem frågor om klosterlivet att diskutera.
 - Varje grupp presenterar kort sina tankar efter diskussionen.
 - Frågor för diskussion kan inkludera: Hur påverkar religionen vår

syn på utbildning idag?

- Diskutera skillnader i syn på klostren över tid.

4. **Sammanfattning och reflektion** (10 min)

- Sammanfatta dagens lektion och diskutera med eleverna vad de har lärt sig.
- Uppmana eleverna att dela sina egna reflektioner kring ämnet.
- Ge dem förberedande frågor inför nästa lektion.
- Informera om eventuella hemuppgifter.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Kyrkans makt och inflytande.** Diskutera hur kyrkan var central i det medeltida samhället och hur dess makt kunde påverka både politik och utbildning. Fundera på hur detta format vår kultur genom historien och varför det är relevant idag.
- **Klostrens funktioner.** En djupdykning i klostrens roll som utbildningsinstitutioner och kulturbevarande lokaler under medeltiden. Hur har dessa funktioner förändrats? Vad kan vi lära oss av dem?
- **Arkitektur och konst i kloster.** Titta närmare på medeltida arkitektur, konstverk och hur dessa var knutna till en religiös kontext. Hur har dessa konstformer utvecklats genom åren?
- **Religiös och sekulär utbildning.** Diskutera skillnaderna mellan undervisningen som gavs av klostren och den sekulära utbildningen. Hur påverkar detta oss idag? Vilka principer kan appliceras i dagens utbildning?
- **Historiska källor.** Genomgång av typer av källor att studera medeltiden och klosterlivet. Var kan man hitta dessa källor idag, och hur använder man dem i forskningen?

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Kloster	En institution där religiösa personer lever och arbetar tillsammans enligt strikta regler.	Kommer från latinets "claustrum" som betyder "avskilt" eller "stängd plats".
Kyrka	En byggnad där troende samlas för att utöva sin religion och för tillbedjan.	Kommer från grekiskans "kyriakon", vilket betyder "det som tillhör Herren".

Makt	Förmåga eller befogenhet att styra, påverka eller kontrollera.	Är en gammalsvensk term med rötter i indoeuropeiska språk, där liknande ord refererar till kraft eller styrka.
------	--	--

Diskussionsfrågor

- A. Hur kan vi se spår av klosterlivet i dagens utbildningssystem?
- B. På vilket sätt påverkar religion vår kultur och samhälle idag? Finns det exempel där detta skapat konflikter?
- C. Vilken roll har klostren spelat i bevarandet av kunskap och kultur genom historien? Kan vi se en del av detta i vår moderna värld?

Aktivitet

Eleverna delas in i grupper och får i uppgift att välja ett svenskt kloster att fokus på. De ska undersöka klostrets historia, arkitektur och contribution till samhället samt framställa en presentation på cirka 5 minuter. Varje grupp kommer att presentera sina resultat för klassen under nästa lektion. Målet är att öka förståelsen för klosterlivets betydelse under medeltiden.

Exit-ticket

Fråga	Svar
Vad är ett kloster?	En institution där religiösa personer lever tillsammans.
Vilka funktioner hade klostren under medeltiden?	Utbildning, religiösa ritualer, och bevarande av kultur.
Hur påverkade kyrkan medeltida samhällen?	Kyrkan hade stor makt och inflytande i både politik och kultur.
Nämn en typisk klosterarkitektur.	Romansk stil med tjocka väggar och små fönster.
Vad menas med sekulär utbildning?	Utbildning som inte är kopplad till religiösa institutioner.

Hemuppgift

Eleverna ska skriva en kort uppsats om ett specifikt kloster de valt att studera. Uppsatsen ska vara 2 sidor lång och inkludera information om klostrets historia, dess betydelse under medeltiden och eventuell kvarstående påverkan idag. Eleverna ska också reflektera över sina egna åsikter kring klostrets roll i samhället.

Citat

“De som inte lär sig av historien, är dömda att upprepa den.”

- George Santayana, 1905. Citatet påminner oss om vikten av att förstå vår historia, inklusive klostren och deras påverkan på vår kultur och samhälle idag.

Uppföljning

Uppge ett av nyckelorden så utför jag det!

- □ Word - Skapar ett dokument.
- □ PPT - Skapar en PPT.
- ➡ Nästa - Tar fram ytterligare en lektion.
- □ Hemuppgift - Utvecklar en hemuppgift för lektionen.

Tags: [Lektion](#)